

Oponentský posudek na bakalářskou práci Davida Matěny na téma

Gebrauch des Indefinitpronomens *frau* im heutigen Deutsch und seine Erfassung in den einsprachigen und Übersetzungskodizes.

ÚGS FF UK 2017, 64 str.

Předložená bakalářská práce se zabývá tématem, které bytostně patří k aktuálním reflexím vývoje západní společnosti především v rámci sociolingvistického, historického a kulturního bádání. Výzkum lingvistický může být pro jmenované souvislosti částečným přínosem.

Z kvalifikační práce lze vyvodit, že proměnlivost psaného úzu je známý fakt: jazyk citlivě odráží názorové a emoční proměny uživatelů. Empirický výzkum vyšel z rozumného objemu korpusových dat a pro srovnání byla navíc k dispozici starší studie mannheimské lingvistky Storjohann z roku 2004 na podobné téma. Porovnání výsledků i jejich kategorizace dosvědčují, že oproti jmenované studii doznal úzus zájmena *frau* změn: není zdaleka spojováno pouze s feministickým diskurzem resp. tzv. specificky ženskými tématy, ale vrůstá i do jiných tematických oblastí. Příznakovost nového neurčitého zájmena daná jeho částečným užitím v humorných kontextech nepatří pak k jeho centrálním vlastnostem.

Autor dokázal, že se v tématu orientuje, dokázal z dat, která utřídil, vyvodit základní závěry, a předvedl i zdařilé zpracování databázového vstupu pro německo-českou lexikální databázi. Cenná je kompilace informací k zájmenu *frau* vycházející z lexikografických zdrojů a gramatik. Celkově lze tedy říci, že cíl práce byl splněn.

Kromě jmenovaných pozitiv je nutno vyjmenovat pochybení, která práci bohužel kazí. Shrnu je do několika bodů, jednotlivosti lze najít v recenzním výtisku.

- a. Začátek práce znepríjemní čtení již proto, že se v bodě 1. 2 diskutují otázky, o nichž zaskočený čtenář nemůže mít ponětí. Tak například kategorie v práci P. Storjohann, o nichž je řeč na str. 11, jsou vysvětleny konkrétně až na str. 21. Proč byla tato kapitola umístěna právě sem? Problémem je neuspořádanost. Stejně tak v kapitole diskuse nejde tak úplně o diskusi: Vyjádření vlastních názorů je poněkud povrchní. Za názorem (*auch*) *auf Frauen*, (*auch*) *auf Männer* je třeba hledat podrobně důvody, k nimž tato formulace vedla. Autor argumentuje pouze z hlediska svého průzkumu, který nezohlednil všechny faktory, především sociolingvistické a chronologické. A hlavně: Tato informace se dostala do Langenscheidta již v prvním vydání v roce 1993.
- b. Stylistická faux-pas prozrazující nezkušenost s psaním vědeckého textu jako např. hromadění genitivů, redundance (popis tabulek v textu, použití *ich/wir* místo pasíva atd.) Styl není na některých místech věcný, chybí hutnost vědeckého stylu.
- c. Četné gramatické chyby (např. na str. 8 má být *abgewogen*, na str. 15 pozor na slovosled v odstavci dole, na str. 20 kongruence **es gäben*, užití členu v popisu tabulkových kolonek).
- d. Argumentační slabiny (např. str. 20 nahoře: Které konkrétní změny má autor na mysli?)

- e. Nebylo reflektováno užití slova kategorie (kategorie jako třída a jako typ) a jeho případná synonyma (Klasse, Gruppe) a většinou se nediferencuje mezi *Beispiel* a *Beleg*.
- f. Nepříliš pečlivě zpracovaná bibliografie – formální nejednotnosti (tečky, čárky, křestní jména neuváděná stejnou formou, chybí datum u internetových odkazů).
- g. Layout: Buď tabelátory, anebo text v bloku, ale pak mezery mezi odstavci. Nikdy obojí.
- h. Chybí české shrnutí. Místo toho najdeme Fazit. Jaký rozdíl je mezi stylistickým útvarem označovaným jako FAZIT a co je ZUSAMMENFASSUNG?

Závěr:

Předložená práce vykazuje typické nedostatky začátečnického pokusu o vědecký text. Po stránce obsahové je daleko lepší. Proto ji doporučuji k obhajobě.

O klasifikaci rozhodne kvalita obhajoby.

7. 8. 2017

doc. PhDr. Marie Vachková, Ph.D.